

EBELİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN DOĞUM EYLEMİNE YÖNELİK METAFORİK ALGILARI*

THE METAPHORICAL PERCEPTIONS OF THE STUDENTS OF MIDWIFERY TO THE BIRTH

Ayşenur KAHRAMAN**, Melek ŞEN AYTEKİN***, Özgür ALPARSLAN****

ÖZ

Amaç: Bu çalışma ile doğum dersi alan Ebelik Bölümü öğrencilerinin doğum eylemine ilişkin metaforik algılarını belirlemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Nitel olarak yürütülen bu çalışmada fenomenolojik yöntemle başvurulmuştur. Araştırma 64 ebelik bölümü 3. sınıf öğrencisi ile yapılmıştır. Araştırmada 10 sorudan oluşan veri toplama formu kullanılmıştır. Katılımcıların doğum eylemine yönelik metaforik algılarını belirlemek için "Doğum eylemi gibidir. Çünkü" cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Oluşturulan soru formu Google forms üzerinden 01.04-01.05.2021 tarih aralığında online olarak öğrencilere iletilmiş ve veriler toplanmıştır. Araştırmaya katılan 12 öğrencinin yazdığı cümleler metafor içermediği için çalışma 52 öğrenci ile tamamlanmıştır.

Bulgular: Araştırmada öğrencilerin yaş ortalaması 21.50 ± 0.89 (min=19, max=23), %92.3'nün ebelik mesleğini isteyerek seçtikleri, mesleği seçme nedeni olarak %55.8'inin maddi nedenleri belirttiği bulunmuştur. Öğrencilerin %51.9'unun doğum eylemine eşlik ettiği, %90.4'ünün ebelik bölümünden memnun oldukları belirlenmiştir. Öğrencilerin ürettikleri metaforlara yapılan içerik analizinde; "mucizevi bir olay, özel ve güzel bir olay, umut verici bir olay, kutsal bir olay ve karışık kategori" olmak üzere 5 alt kategori elde edilmiştir. Öğrencilerin doğum eylemini en çok (%50) mucizevi bir olay, (%17.3) özel ve güzel bir olay ve (%17.3) kutsal bir olay olarak tanımladıkları görülmüştür.

Sonuç: Bu araştırma ile ebelik bölümü öğrencilerinin doğum eylemine yönelik algılarının olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ebelik; öğrenci; metafor; doğum eylemi

ABSTRACT

Purpose: The aim of this study was to determine the metaphorical perceptions of the midwifery students who took birth lessons about the act of birth.

Method: In this qualitative study, the phenomenological method was used. The research was conducted with 64 third-year midwifery students. A data collection form consisting of 10 questions was used in the research. In order to determine the metaphorical perceptions of the participants towards the act of birth, "The act of birth is like Because they were asked to complete the sentence". The created questionnaire was sent to the students online between 01.04-01.05.2021 via Google forms and data was collected. Since the sentences written by 12 students participating in the research did not contain metaphors, the study was completed with 52 students.

Results: In the study, it was found that the average age of the students was 21.50 ± 0.89 (min=19, max=23), 92.3% chose the midwifery profession voluntarily, 55.8% stated financial reasons as the reason for choosing the profession. It was determined that 51.9% of the students accompanied the labor and 90.4% were satisfied with the midwifery department. In the content analysis made on the metaphors produced by the students; Five sub-categories were obtained: "a miraculous event, a special and beautiful event, a hopeful event, a sacred event, and a mixed category". It was observed that the students defined birth as a miraculous event (50%), a special and beautiful event (17.3%) and a sacred event (17.3%).

Conclusion: With this study, it was concluded that the midwifery students' perceptions of labor were positive.

Keywords: Midwifery; student; metaphor; birth

**Arş. Gör. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Tokat/ Türkiye

 0000-0001-8194-9776

***Arş. Gör. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Tokat/ Türkiye

 0000-0003-2490-8390

****Prof. Dr. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Tokat/ Türkiye

 0000-0002-2264-2886

Yazışma Adresi:

Ayşenur Kahraman

e-posta: kahramanayse122@gmail.com

Gönderim Tarihi: 29 Ağustos 2021

Kabul Tarihi: 15 Ekim 2021

*Bu çalışma 24-26 Eylül 2021 tarihinde çevrimiçi olarak düzenlenen 4. Uluslararası 5. Ulusal İstanbul Ebelik Günleri Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

Atıf için (How to cite): Kahraman A, Şen Aytekin M, Alparslan Ö. Ebelik Bölümü Öğrencilerinin Doğum Eylemine Yönelik Metaforik Algıları. Ebelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi 2021;4(3):204-212.

GİRİŞ

Metaforlar bir başka deyişle zihinsel imgeler, bireylerin; karmaşık bir konuyu, olguyu ya da durumu farklı benzetmeler aracılığıyla açıklaması olarak tanımlanmaktadır (Cerit 2008; Oxford et. al. 1998). Metaforlar bir olguyu diğeri ile anlamak ve anlamlandırmak üzerine kuruludur. Her ne kadar metaforlar bir kavramı, olguyu ya da durumu tam anlamıyla aktarmasalar da onları anlaşılır hale getirmeye yardımcı olmaktadır (Gozzi 1999; Kendall and Kendall 1993).

Metafor kavramını ilk kez Lacoff ve Johnson “zihinsel metafor teorisi” ile ortaya atmışlardır (Lakoff and Johnson, 1980). Zihinsel metafor teorisine göre “kavram sistemimiz büyük oranda metaforik ise, düşünme tarzımız ve tecrübe ettiğimiz her olgu bir bakıma metaforiktir”. Metaforların özellikle soyut olan ve dolaylı yollardan öğrenilecek kavramların öğrenilmesinde etkili olduğu ileri sürülmektedir. Dolayısıyla bireyin kendi dünyasını algılaması ve anlamlandırması üzerine güçlü bir zihinsel modelleme mekanizmasıdır (Gibson and Zellmer-Bruhn 2001).

Literatürde sağlık alanında ve özellikle hemşirelik alanında metafor çalışmalarına rastlamak mümkündür (Küçük ve ark. 2020; Yılmaz ve ark. 2020; Özveren ve ark. 2018; Teskereci ve ark. 2019; Kale ve Çiçek 2015). Hemşirelik mesleği ile ilgili metafor çalışmasında, hemşirelik mesleğinin mesleği icra eden bireyler açısından nasıl algılandığının anlaşılması, mesleğin daha doğru analiz edilmesi, problemlerin erken dönemde belirlenmesinin olduğu belirtilmektedir (Kale ve Çiçek 2015). Hemşirelik alanında yapılan bir çalışmada 7-17 yaş çocuk/ergen hastaların “hemşire” algılarını metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Katılımcıların ağırlıklı olarak “yardım, iyileştirici, abla” gibi olumlu metaforlar ürettikleri, daha az olarak “korku, kan, zarar” gibi olumsuz metaforlar ürettikleri görülmüştür (Küçük ve ark. 2020). Bir başka çalışmada ise hemşirelerin hemşirelik mesleğine ilişkin metaforik algıları analiz edilmiştir. Katılımcıların hemşirelik mesleğine ilişkin olumlu (melek, sokak lambası, anne gibi), olumsuz (köle, amele, robot gibi) ve hem olumlu hem de olumsuz (arı, sabırtaşı, kardeş gibi) metafor ürettikleri görülmüştür (Kale ve Çiçek 2015). Hemşirelik alanında yapılan çalışmalara literatürde rastlamak mümkün iken (Küçük ve ark. 2020; Yılmaz ve ark. 2020; Özveren ve ark. 2018; Teskereci ve

ark. 2019; Kale ve Çiçek 2015) ebelik alanında metafor konusu ile ilgili çalışmalara rastlanmamıştır. Özellikle ebelerin sunduğu hizmetler göz önüne alındığında, sunulan hizmetlerin başında gelen doğum eyleminin hem kadınlar hem de ebeler açısından değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu çalışma ile ebelik bölümü öğrencilerinin doğum eylemine ilişkin metaforik algılarını metaforlar aracılığı ile belirlemek amaçlanmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü: Nitel olarak yürütülen bu çalışmada fenomenolojik yöntemle başvurulmuştur. Fenomenolojik çalışmalarda katılımcıların bir olguyu tanımlarken kullandıkları ifadeler, yaptıkları tanımlar kategorilere ayrılarak, bireylerin o konuda ne düşündükleri ortaya konulmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman: Araştırma Orta Karadeniz’de bir devlet üniversitesinin sağlık bilimleri fakültesinde 01.04-01.05.2021 tarih aralığında yürütülmüştür.

Araştırmanın Evren ve Örnekleme: Çalışmanın evrenini, Orta Karadeniz’de bir Üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümünde okuyan öğrenciler (N=368) oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem Dersi’ni alan ve çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden (n=64) öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcılardan 12 tanesi metafor içermeyen cümle yazdığı için örneklem dışı bırakılmıştır. Araştırma 52 katılımcı ile tamamlanmıştır.

Veri Toplama Araçları: Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan veri toplama formu kullanılmıştır (Küçük ve ark. 2020; Yılmaz ve ark. 2020; Özveren ve ark. 2018; Teskereci ve ark. 2019; Kale ve Çiçek 2015). Veri toplama formunun birinci bölümünde katılımcıların sosyo-demografik özelliklerini belirlemeye yönelik 9 soru ve ikinci bölümünde ise doğum eylemine yönelik metaforik algılarını belirlemeye yönelik 1 soru olmak üzere toplam 10 sorudan oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması: Covid-19 pandemisinden dolayı verilerin toplanması için ebelik öğrencilerine Google forms üzerinden hazırlanan çevrimiçi (on-line) formlar iletilmiş ve 01 Nisan- 01 Mayıs 2021 tarih aralığında

veriler toplanmıştır. Soru formlarını doldurma işlemi yaklaşık olarak 5-10 dakika sürmüştür. Veri toplama süreci iki bölümden oluşmuştur. İlk bölümde katılımcılar sosyo-demografik özellikleri içeren soruları yanıtlamaları, ikinci bölümde ise katılımcıların doğum eylemini nasıl algıladıklarını sorgulayan “Doğum eylemi gibidir. Çünkü” cümlesini tamamlamaları istenmiştir.

Verilerin Değerlendirilmesi:

Katılımcıların doğum eylemine yönelik metaforik algılarının analizinde “içerik analizi” yöntemine başvurulmuştur (Yıldırım ve Şimşek 2011). Araştırmanın analiz kısmında literatürde yapılan çalışmalarla ortak adımlar izlenmiş ve bu doğrultuda içerik analizinde elde edilen veriler beş aşamada değerlendirilmiştir (Teskereci ve ark. 2015). İlk aşama olan verilerin adlandırılması işlemi katılımcıların ürettikleri metaforlar bir liste haline getirilmiştir. İncelenen metaforlar arasından bazı katılımcıların metafor üretmediği görülmüş (n=12) ve bu formlar çalışma dışında tutulmuştur. İkinci olarak sınıflandırma aşamasına geçilmiştir. Sınıflandırma yapılırken katılımcıların ürettikleri her metaforun diğer metaforlarla ilişkisine bakılmış benzer olanlar ya da ortak özellik taşıyanlar listelenmiştir. Üçüncü aşamada metaforlara ilişkin kategoriler geliştirilmiştir. Araştırmacılar tarafından katılımcıların ürettikleri metaforlar ayrı ayrı okunarak gözden geçirilmiştir. Üretilen her metaforun konu ve kaynak bakımından aralarındaki ilişki incelenmiş ve metafor listesi oluşturulmuştur. Metafor listesi göz önünden bulundurulmuş toplam 5 kategori geliştirilmiştir. Dördüncü aşama olan geçerlilik ve güvenilirliğin hesaplanmasında oluşturulan 5 kategori altında toplanan metaforlar kavramsal kategoroyu temsil etme durumu açısından uzman görüşüne sunulmuştur. Ebelik alanında çalışan iki uzmanın görüşleri alınıp uzmanlar arasındaki uyumun değerlendirilmesi amacıyla güvenilirlik hesaplanmıştır. Güvenirliğin belirlenmesi amacıyla Cohen's Kappa katsayısı hesaplanmıştır. Literatürde uyum değer aralığı ile ilgili öneriler; 0.20 veya 0.20'den küçükse “zayıf uyum”, 0.21-0.40 arasında ise “ortanın altında uyum”, 0.41-0.60 arasında ise “orta düzey uyum”, 0.61-0.80 aralığında ise “iyi düzeyde uyum” ve 0.81-1.00 aralığında ise “çok iyi düzeyde uyum” şeklinde yorumlanmaktadır (Kılıç 2015). Bu çalışmada uzmanlar arasında uyum katsayısı 0.80 olarak bulunmuştur.

Uzmanlar arasındaki uyumun iyi düzeyde olduğu yorumunu yapmak mümkündür. En son aşamada öğrencilerin en sık kullandıkları kelimeler görselleştirilmiştir. Bu işlem için kelime bulutundan yararlanılmıştır. Kelime bulutunu “metin tabanlı bilgilerin içeriğine genel bir bakış sunması amacıyla kullanılan bir görselleştirme tekniği” olarak tanımlamak mümkündür. Kelime bulutunda yer alan kelimelerin boyutları, metin içerisindeki kullanım sıklığını göstermektedir (Tesseem et al. 2015). Araştırmada kelime bulutu oluşturmak için WordClouds (2017) sitesinden faydalanılmıştır.

Araştırmanın Etik Yönü: Araştırmaya başlanmadan önce Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Etik Kurulu'ndan 22.03.2021 tarihli, 07.13-Karar sayısı ile etik onay alınmıştır. Araştırmanın yürütüldüğü ilgili Fakülteden uygulama izni alınmıştır. Öğrenciler veri toplama öncesinde araştırma hakkında bilgilendirilmiş ve araştırma formu üzerinden çalışmaya katılmayı gönüllü olarak kabul ettiklerine dair seçenek eklenmiş ve bu seçeneği işaretlemeleri istenmiştir. Seçenek işaretlendikten sonra katılımcılar çalışmaya katılmışlardır. Çalışma Helsinki Deklerasyonu prensiplerine uygun olarak yürütülmüştür.

BULGULAR

Ebelik öğrencilerinin doğum eylemine yönelik metaforik algılarının analiz etmek amacıyla yapılan çalışmada; öğrencilerin tamamı (n=52) ebelik bölümü üçüncü sınıf öğrencisidir. Öğrencilerin yaş ortalaması 21.50±0.89 (min=19, max=23) yıldır. Katılımcıların %63.5'i Anadolu lisesi, %28.8'i Sağlık Meslek Lisesi, %3.8'i 3 düz lise ve %3.8'i diğer liselerden mezun olmuştur. Öğrencilerin %92.3'nün ebelik mesleğini isteyerek seçtikleri, mesleği seçme nedenleri olarak ise %55.8'inin maddi nedenlerden dolayı, %28.8'i manevi nedenlerden dolayı ve %15.4'nün hem maddi hem de manevi nedenlerden dolayı ebelik mesleğini seçtikleri belirlenmiştir. Öğrencilerin %51.9'u ailesinde ya da yakın çevresinde ebe bir tanıdığı olduğunu ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %51.9'u doğum eylemine eşlik ettiğini belirtmiştir. Öğrencilerin %90.4'ünün ebelik bölümünden memnun oldukları saptanmıştır (Tablo 1).

Tablo 1. Katılımcıların Sosyo-Demografik Özellikleri (n=52)

Sosyo-Demografik Özellikler	n	%
Öğrencilerin en son mezun olduğu okul		
Anadolu lisesi	33	63.5
Sağlık meslek lisesi	15	28.9
Normal lise	2	3.8
Diğer	2	3.8
Ebelik mesleğini isteyerek seçme durumu		
Evet	48	92.3
Hayır	4	7.7
Ebelik mesleğini seçme nedeni		
Maddi nedenler	29	55.8
Manevi nedenler	15	28.8
Hem maddi hem manevi nedenler	8	15.4
Ailede ya da yakın çevrede ebe tanıdık olması		
Evet	27	51.9
Hayır	25	48.1
Doğum eylemine eşlik etme durumu		
Evet	27	51.9
Hayır	25	48.1
Ebelik bölümünde öğrenci olmaktan memnuniyet durumu		
Evet memnunum	47	90.4
Hayır değilim	3	5.8
Kararsızım	2	3.8

Tablo 2. Öğrencilerin Ürettiği Metaforların Listesi

Metafor Numarası	Üretilen Metaforlar
1	Doğum eylemi çok özel ve güzeldir çünkü dünyaya yeni bir bebek gelir
2	Doğum eylemi mucizevi bir şeydir çünkü bir candan yeni bir can meydana gelmiştir
3	Doğum eylemi emektir. Çünkü emeksiz o yol bitmez.
4	Doğum eylemi eşi benzeri olmayan bir duygudur çünkü dünyaya yeni bir canlı yeni bir ses getirir
5	Doğum eylemi mucizevi bir olaydır. Çünkü fetüsün anne karnında büyüyüp gelişmesi ve buna yönelik anne organlarının sistemlerinin bunun doğrultusunda hazırlanması her yönden mükemmel bir olaydır.
6	Doğum eylemi aslında birden çok var oluşu temsil eder çünkü o an sadece yenidoğan değil anne de yeniden doğar.
7	Doğum eylemi mucizevi bir olaydır. Çünkü karanlığın aydınlığa eriştiği bir andır
8	Doğum eylemi bahar gibidir çünkü hayata yeni çiçekler, nefesler gelir.
9	Doğum eylemi bir mucizedir Çünkü yaşatmak sıradan bir şey olamaz.
10	Doğum eylemi mucizevi bir olaydır çünkü bu travmadan sonra bir hayat başlıyor
11	Doğum eylemi acı çekerken mutlu olunan çok özel bir andır çünkü 9 ay beklemenin sonunda bir anne evladına kavuşur ve bir canlı doğması yeni bir nefes gelmesi heyecan vericidir
12	Doğum eylemi mucizevidir. Çünkü kadının, bir canlıya hayat verdiği andır
13	Doğum eylemi mucizedir. Çünkü canlı kendi türünü iç güdüsüyle dünyaya getirir.
14	Doğum eylemi muhteşem bir olaydır. Çünkü bebeğe ilk dokunan benim.
15	Doğum eylemi mucizevi bir olaydır bir çünkü bir canın dünyaya gelmesine şahit olursunuz.
16	Doğum eylemi özeldir. Her bebekle doğum esnasında özel bir bağ kurulur.
17	Doğum eylemi mucizevi ve muazzam bir olaydır. Çünkü bir canlının bir canlıyla hem duygusal hem gerçek bir bağ kurarak dünyaya gelişi bu olayla gerçekleşir.
18	Doğum eylemi kutsal bir olaydır çünkü bir kadının anneliğe geçiş deneyimidir
19	Doğum eylemi özeldir. Çünkü doğum esnasında her bebekle özel bir bağ kurulur
20	Doğum eylemi doğaüstü bir mucizedir. Çünkü bir canlı başka bir canlıya bedeninde hayat vermektedir
21	Doğum eylemi mucizevi bir olaydır. Çünkü anne ve bebeğinin ilk kavuşmasına şahitlik eder
22	Doğum eylemi en heyecanlı serüvendir çünkü sonunda bebeğinize kavuşursunuz.
23	Doğum eylemi güzel bir olaydır çünkü bir canlı dünyaya geliyor ve olaya yardımcı oluyoruz

24	Doğum eylemi kutsal bir olaydır çünkü hayat bir ebe ile başlar
25	Doğum eylemi sabırlı bir bekleştir çünkü çok güzel günler daha da yaklaşıyordur
26	Doğum eylemi umut ve bekleyişin adıdır. Çünkü eşi benzeri olmayan bir sevginin yaratılışdır
27	Doğum eylemi bir mucizedir. Çünkü bir anne için yaşamındaki en güzel ve özel anlardan biridir
28	Doğum eylemi kutsal bir olaydır. Çünkü o durumda verilen mücadeleyi ve acıları unutturabilecek bir melek dünyaya gelir
29	Doğum eylemi bir annenin en huzur bulduğu andır. Çünkü kendi canından bir parça dünyaya gelmiştir
30	Doğum eylemi kutsaldır. Çünkü yaşamın ilk dakikalarıdır
31	Doğum eylemi dünyadaki bir mucizedir çünkü bir insan olarak dünyaya yeni bir canlı getiriliyor
32	Doğum eylemi mucizedir. Çünkü her insan doğarak mucizesini yaratır
33	Doğum eylemi mucizevi bir olaydır çünkü bir canlının doğuşunu sağlar
34	Doğum eylemi doğüstü bir mucizedir. Çünkü bir canlı başka bir canlıya bedeninde hayat vermektedir
35	Doğum eylemi mükemmel bir olaydır çünkü bir canlıdan yeni bir canlı dünyaya gelmektedir
36	Doğum eylemi kutsaldır çünkü canlının hayat bulmasıdır
37	Doğum eylemi eşsiz bir olaydır. Çünkü o süreçte anne bebek sağlığından başka bir şey düşünülemez
38	Doğum eylemi bir mucizedir çünkü bir beden içinde oluşan büyüyen ve gelişen, hatta doğumdan sonra da gelişmeye devam edecek olan yeni bir beden dünyaya gelir.
39	Doğum eylemi mucizevi bir olaydır çünkü doğum ile hem yeni bir anne doğar hem de yaşama yeni bir nefes.
40	Doğum eylemi çok mucizevi bir olaydır. Çünkü yeni bir canlının hayata doğuşunu ve onun verdiği inanılmaz duyguyu tatmak çok özeldir.
41	Doğum eylemi kutsal bir olaydır çünkü kadının hem ağrı ve acının en dorukta olduğu anda bebeğin doğumu ile tüm acılarını unuttuğu ve çok mutlu olduğu anı bir arada içerir
42	Doğum eylemi kutsal bir meslektir çünkü minik bir hayat dünyaya bu eylem sayesinde geliyor.
43	Doğum eylemi mucizevi bir olaydır. Çünkü bir canlı doğar
44	Doğum eylemi bir mucizedir. Çünkü acının sonunda güzellik vardır.
45	Doğum eylemi gözle görülen mucizevi bir olaydır. Çünkü bir canlının hayata merhaba demesi bu olayla başlar.
46	Doğum eylemi mucizevi bir olaydır. Çünkü dünyaya yeni gelen bir canlının varlığına, hayata tutuşuna şahit olunur
47	Doğum eylemi mucizevi bir olaydır. Çünkü bu olay sonucunda bir canlı dünyaya gelir
48	Doğum eylemi kutsaldır çünkü canlının hayat bulmasıdır.
49	Doğum eylemi kutsal bir olaydır. Çünkü annenin bebeğine kavuşması için son duraktır
50	Doğum eylemi umut verici bir olaydır. Çünkü dünyaya gelen her birey daha aydınlık bir gelecek için ışıktır.
51	Doğum eylemi, yaşama yepyeni bir rengin katılmasıdır. Çünkü minicik bir beden bambaşka bir âlemle ilk buluşmasıdır
52	Doğum eylemi özel bir olaydır. Çünkü canından can doğurursun

Tablo 3'te araştırmaya katılan 52 öğrencinin doğum eylemine yönelik ürettiği metaforların kategorilere göre dağılımları verilmiştir.

Öğrencilerin en çok ürettiği metaforların kategorileri %50 ile mucizevi bir olay, %17.3 ile özel ve güzel bir olay ve yine %17.3 ile kutsal bir olay olarak tanımladıkları belirlenmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin Doğum Eylemine Yönelik Ürettiği Bazı Metaforlar ve Kategorileri

Kategoriler	n	%	Örnek metafor
Özel ve güzel bir olay	9	17.3	Doğum eylemi çok özel ve güzel bir olaydır. Çünkü dünyaya yeni bir bebek gelir.
Mucizevi bir olay	26	50.0	Doğum eylemi mucizevi bir olaydır. Çünkü karanlığın aydınlığa eriştiği bir andır.
Kutsal bir olay	9	17.3	Doğum eylemi kutsal bir olaydır. Çünkü annenin bebeğine kavuşması için son duraktır.
Umut verici bir olay	3	5.8	Doğum eylemi umut verici bir olaydır. Çünkü dünyaya gelen her birey daha aydınlık bir gelecek için ışıktır.
Karışık kategori	5	9.6	Doğum eylemi bahar gibidir. Çünkü hayata yeni çiçekler, nefesler gelir.

Şekil 1. Metafor ifadelerine yönelik kelime bulutu

Şekil 1’de görülen kelime bulutunda öğrencilerin en fazla mucizevi bir olay kategorisinde yer alan “mucize” kelimesini tekrarladığı görülmektedir.

TARTIŞMA

Ebelik öğrencilerinin doğum eylemine yönelik metaforik algılarını analiz etmek amacıyla yapılan çalışmada; öğrencilerinin %92.3’nün ebelik mesleğini isteyerek seçtiği belirlenmiştir. Mesleği seçme nedenleri ise; %55.8 maddi nedenlerden dolayı, %28.8 manevi nedenlerden dolayı ve %15.4’ü hem maddi hem de manevi nedenler olarak belirtilmiştir. Bir başka çalışmada öğrencilerin %76.4’nün ebelik bölümünü isteyerek tercih ettikleri, %44.3’nün mesleğe ilgi duyduğu için, %29.2’nin de maddi nedenlerden dolayı ebelik mesleğini seçtiği sonucuna ulaşılmıştır (Dinç ve ark. 2017). Ay ve arkadaşları (2018) ise ebelik bölümü öğrencilerinin %57.1’nin mesleği isteyerek tercih ettiği ve %51.9’nun maddi nedenlerden dolayı bu mesleği seçtiği belirlenmiştir.

Çalışmada 52 farklı metafor oluşturulmuştur. Üretilen bu metaforlar “özel ve güzel bir olay, kutsal bir olay, mucizevi bir olay, umut verici bir olay ve karışık” olmak üzere toplam 5 alt kategori altında toplanmıştır. Ortaya çıkan bu kategorilerden ebelik bölümü öğrencilerinin doğum eylemine yönelik olumlu algılara sahip olduklarını söylemek mümkündür. Kutlu ve arkadaşlarının araştırmasında (2018) ebelik öğrencilerinin doğumhane deneyimlerinin duygu ve düşünceleri üzerindeki etkisi değerlendirilmiştir. Öğrencilerin doğumhanede yaptıkları uygulamalara ilişkin duygu ve düşüncelerinin olumlu olduğu

belirlenmiştir. Çıtak Bilgin (2020) hemşirelik bölümü öğrencilerinin doğuma ilişkin algılarını belirlemek için niteliksel tasarımda yaptığı çalışmasında; öğrencilerin doğumu heyecan ve mutluluk verici bir durum olarak algıladıkları ve olumlu düşünceye sahip oldukları, sadece acı-zorluk şeklinde olumsuz düşüncelerinin olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Kapısız ve arkadaşları (2017) çalışmalarında hemşirelik bölümü öğrencilerinin doğum eylemine yönelik algılarını araştırmışlardır. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde öğrencilerin doğum ile ilgili genellikle olumlu duyguları olduğu ve bunu da mucizevi, en değerli en kıymetli varlığa kavuşma, kendinden olan bir canlıya sahip olma, anne-baba olma gibi kelimelerle vurguladıkları görülmüştür. Çalışmada doğum algısını kadın doğum dersinin ve kültürün etkilediğini bildirmişlerdir. Bu çalışmada da benzer şekilde öğrencilerin doğum eylemine yönelik ürettikleri metaforların kategorileri mucizevi bir olay, özel ve güzel bir olay kutsal bir olay olmak üzere olumlu olarak belirlenmiştir. Ebelikte çalışma konusu ile ilgili benzer bir çalışma olmadığından alandaki durumu tartışma olasılığı oluşmamıştır. Bu çalışmanın sınırlılığını oluşturmaktadır. Mesleğe yönelik olumlu metafor ve algıların olması mesleği gelecekte güçlü kılacak bir olgudur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma ile ebelik bölümü öğrencilerinin doğum eylemini nasıl algıladıklarını metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Ayrıca doğum eylemi ile ilgili algılarının nedenlerini belirlemek ve konu ile ilgili farklılıkları tespit edilmek istenmiştir. Ebelik öğrencilerine “Doğum eylemi gibidir. Çünkü”cümlesi tamamlamaları istenmiş beş ayrı kategoride toplamda 52 öğrenci metafor cümlesi üretmiştir.

Üretilen metaforların hepsinin olumlu anlam taşıdığı belirlenmiştir. Olumsuz yönde bir algı belirten metafor olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ebelik bölümü öğrencilerinin mesleğini severek yapacağı düşündürülen olumlu ağılara sahip metaforlarının olduğu görülmektedir.

Bu çalışmanın sonuçları tek bir üniversitedeki ebelik bölümü öğrencileri ile yürütüldüğü için tüm ebelik öğrencilerine genellenemez. Bu nedenle farklı örneklemeler ile çalışılması önerilir.

ÇIKAR ÇATIŞMASI

Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

YAZAR KATKILARI

Fikir AK; Tasarım, AK, MŞA; Denetleme, AK, MŞA ve ÖA; Kaynakların

toplanması ve/veya işlemesi, AK, MŞA; Analiz ve/veya yorum, AK, MŞA ve ÖA; Literatür taraması; AK, MŞA; Yazıyı yazan, AK, MŞA ve ÖA; Eleştirel inceleme: ÖA

KAYNAKLAR

Ay F ve ark. Ebelik Öğrencilerinin Meslek Algıları ve Kariyer Planlarını Etkileyen Faktörler. Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi 2018; 7(2):74-82.

Cerit Y. Öğretmen Kavramı İle İlgili Metaforlara İlişkin Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Görüşleri, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi 2008; 6(4):693-712

Çıtak Bilgin N. Hemşirelik Öğrencilerinin Doğuma İlişkin Algıları: Nitel Bir Çalışma. Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi 2020; 10(3):348-56.

Dinç A ve ark. Ebelik Öğrencilerinin Mesleki Tercih Hakkında Düşünceleri. Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi 2017; 2(2):15-23.

Gibson CB, Zellmer-Bruhn ME. Metaphors and meaning: An international analysis of the concept of teamwork. Administrative Science Quarterly 2001; 46(2): 274-303

Gozzi J. The power of metaphor in the age of electronic media. ETC: A Review of General Semantics 1999; 56(4): 380-404.

Kale E, Çiçek Ü. Hemşirelerin Kendi Mesleklerine İlişkin Metafor Algıları. Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi 2015; 2(3):142-51.

Kapısız Ö ve ark. Hemşirelik Öğrencilerinin Doğum Algısı. Journal of Düzce University Health Sciences Institute 2017; 7(3):156-60.

Kendall JE, Kendall KE. Metaphors and methodologies: Living beyond the systems machine. MIS Quarterly 1993; 17, (2):149-71.

Kılıç S. Kappa testi. Journal of Mood Disorders 2015; 5(3):142-4.

Kutlu L ve ark. Ebelik Öğrencilerinin Doğumhane Deneyimlerinin Duygu ve Düşünceleri Üzerindeki Etkisinin Değerlendirilmesi. Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi 2018; 1(1):31-56.

Küçük S ve ark. Hastanede Yatan Yedi-On Yedi Yaş Grubundaki Çocuk ve Ergenlerin Hemşire Algısına İlişkin Metaforların Belirlenmesi. Koç Üniversitesi Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi 2020;17(1):40-5.

Lakoff G, Johnson M. Metaphors we live by. Chicago: University of Chicago Press.; 1980. p.3-7

Oxford R L et al. Clashing metaphors about classroom teachers: Toward a systematic typology for the language teaching field. System 1998; 26(1):3-50.

Özveren H ve ark. Hemşirelik Birinci Sınıf Öğrencilerinin Hemşirelik Algısı: Bir Metafor Analizi. Sağlık Bilimleri Dergisi 2018; 27(2):162-9.

Teskereci G ve ark. Hemşirelik Öğrencilerinin Yabancı Dil Olarak İngilizceye İlişkin Algıları: Bir Metafor Çalışması. International Journal of Social Sciences and Education Research 2019; 5(3):294-304.

Tessem B et al. Word cloud visualisation of locative information. Journal of Location Based Services 2015; 9(4):254-72

Yıldırım A, Şimşek H. Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. 8. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık; 2011. p.69

Yılmaz N ve ark. Sağlık Yöneticisi Kavramına İlişkin Bir Metafor Analizi. Anemon Muş Alparslan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi 2020; 8(1):115-124.

EXTENDED ABSTRACT

Metaphors, in other words, mental images, individuals; It is defined as the explanation of a complex subject, phenomenon or situation through different analogies. Although metaphors cannot fully convey a concept, phenomenon or situation, they help to make them understandable. It is claimed that metaphors are especially effective in learning abstract concepts that can be learned indirectly. Therefore, it is a powerful mental modeling mechanism on the individual's perception and meaning of his own world.

In the literature, it is possible to come across metaphor studies in the field of health and especially in the field of nursing. In a study conducted in the field of nursing, it was aimed to reveal the "nurse" perceptions of children/adolescents aged 7-17 through metaphors. It was observed that the participants mostly produced positive metaphors such as "help, healer, older sister" and less often negative metaphors such as "fear, blood, harm". In another study, nurses' metaphorical perceptions of the nursing profession were analyzed. It was observed that the participants produced positive (such as angel, street lamp, mother) metaphors, negative (such as slave, worker, robot) and both positive and negative (such as bee, patience stone, sister) regarding the nursing profession.

In this study, it was aimed to determine the metaphorical perceptions of midwifery students about the act of birth through metaphors. In this qualitative study, the phenomenological method was used. In phenomenological researches, the expressions used by the participants while describing a phenomenon and the definitions they make are divided into categories and it is revealed what the individuals think about it. The population of the study consists of students (N=368) studying in the Midwifery Department of the Faculty of Health Sciences of a University in the Central Black Sea Region. The sample of the study consists of students (n=64) who took the Normal Birth and Postpartum Period Course and agreed to participate in the study voluntarily. Twelve of the participants were excluded from the sample because they wrote sentences that did not contain metaphors. The research was completed with 52 participants. Due to the Covid-19 pandemic, online forms prepared via Google forms were sent to midwifery students to collect data, and data were collected between April 01 and May 01, 2021. The process of filling out the questionnaires took approximately 5-10 minutes. The data collection process consisted of two parts. In the first part, after the participants answered the questions about socio-demographic characteristics, in the second part, the participants questioned how they perceived the act of giving birth. Because "....." were asked to complete the sentence. "Content analysis" method was used in the analysis of the participants' metaphorical perceptions of labor. Before starting the research, ethical approval was obtained from the Social and Human Sciences Research Ethics Committee of Tokat Gaziosmanpaşa University with the decision number 07.13, dated 22.03.2021. Application permission was obtained from the relevant Faculty where the research was conducted. Before data collection, students were informed about the research and the option that they voluntarily agreed to participate in the study was added on the research form and they were asked to tick this option. After selecting the option, the participants participated in the study. The study was conducted in accordance with the principles of the Declaration of Helsinki.

In the study conducted to analyze the metaphorical perceptions of midwifery students towards the act of birth; All of the students (n=52) are third year midwifery students. The average age of the students is 21.50 ± 0.89 (min=19, max=23) years. 63.5% of the participants graduated from Anatolian high school, 28.8% from Health Vocational High School, 3.8% from 3 regular high schools and 3.8% from other high schools. It was determined that 92.3% of the students chose the midwifery profession willingly, 55.8% of the students chose the midwifery profession for financial reasons, 28.8% for moral reasons, and 15.4% for both material and moral reasons. 51.9% of the students stated that they had a midwife acquaintance in their family or close circle. 51.9% of the students who participated in the study stated that they accompanied the labor. It was determined that 90.4% of the students were satisfied with the midwifery department. The situation of the midwifery students choosing the midwifery profession willingly and the relationship between some variables are given. A significant relationship was found between the students' choice of profession willingly and the variable of choosing the profession in line with the suggestions ($p < 0.05$). There was no significant relationship between the students' last school they graduated from, the reasons for choosing the midwifery

profession, being familiar with the midwifery in the family and close circle, and being satisfied with the midwifery department ($p>0.05$).

Students produced 52 different metaphors. It was determined that the categories of metaphors were defined as a miraculous event with 50%, a special and beautiful event with 17.3%, and a sacred event with 17.3%.

It has been determined that all of the metaphors produced have positive meanings. It was concluded that there is no metaphor indicating a negative perception. It is seen that midwifery students have metaphors with positive networks that make them think that they will enjoy their profession.

The results of this study cannot be generalized to all midwifery students as it was conducted with midwifery students at a single university. Therefore, it is recommended to work with different samples.